

ปีที่ 42 ฉบับที่ 48 : 9 ธันวาคม 2554

Volume 42 Number 48 : December 9, 2011

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

สถานการณ์ผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอุทกภัยและโคลนถล่ม ประเทศไทย ณ วันที่ 11 พฤศจิกายน 2554

Situation of Death Cases in Thailand Flood Crisis: Updated 11 November 2011

✉ outbreaklist@yahoogroups.com

กลุ่มตอบโต้สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพ สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับแจ้งเบื้องต้นจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ และหน่วยงานในพื้นที่ของกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานป้องกันควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาล) รวมถึงสถาบันนิติเวช ตั้งแต่เริ่มมีน้ำท่วมจนถึงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2554 ได้รับรายงานผู้เสียชีวิตจากเหตุอุทกภัยและโคลนถล่ม ทั้งสิ้น 728 ราย จาก 45 จังหวัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีรายงานผู้เสียชีวิตมากที่สุด 97 ราย รองลงมา ได้แก่ นครสวรรค์ 63 ราย พิจิตร 54 ราย นนทบุรี 52 ราย ปทุมธานี 49 ราย และกรุงเทพมหานคร 48 ราย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา (29 ตุลาคม - 11 พฤศจิกายน 2554) มีรายงานผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น 108 ราย โดยได้รับรายงานสูงสุดจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร 40 ราย รองลงมา คือ นนทบุรี 12 ราย ปทุมธานี 11 ราย อยุธยา 10 ราย สิงห์บุรี 7 ราย นครปฐม 7 ราย สมุทรปราการ 5 ราย สมุทรสาคร 5 ราย ชัยนาท 4 ราย อุทัยธานี 3 ราย สระบุรี 2 ราย ชลบุรี 1 ราย พิจิตร 1 ราย (ตารางที่ 1)

ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีอัตราส่วนชายต่อหญิงเท่ากับ 3.9:1 พบอายุต่ำสุด 4 เดือน สูงสุด 94 ปี มีพื้นฐาน 47 ปี พบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 38.2) มากที่สุด รองลงมา เกษตรกรรม (ร้อยละ 22.1)

เมื่อเทียบแนวโน้มของการเสียชีวิตกับจำนวนผู้ประสบอุทกภัย พบว่า ในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มไปด้วยกัน คือ เมื่อมีพื้นที่หรือประชากรที่ประสบเหตุอุทกภัยมากขึ้นจะมีผู้เสียชีวิตมากขึ้นตามมา ยกเว้นในช่วงสองสัปดาห์ล่าสุดที่จำนวนผู้เสียชีวิตมีจำนวนลดลง อย่างไรก็ตามจากข้อมูลที่ผ่านมาการลดลงดังกล่าว น่าจะเป็นผลมาจากการรายงานข้อมูลที่ล่าช้ามากกว่าจะเป็นการลดลงจริงของจำนวนผู้เสียชีวิต (รูปที่ 1)

ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีอัตราส่วนชายต่อหญิงเท่ากับ 3.9:1 พบอายุต่ำสุด 4 เดือน สูงสุด 94 ปี มีพื้นฐาน 47 ปี พบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 38.2) มากที่สุด รองลงมา เกษตรกรรม (ร้อยละ 22.1)

เมื่อเทียบแนวโน้มของการเสียชีวิตกับจำนวนผู้ประสบอุทกภัย พบว่า ในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มไปด้วยกัน คือ เมื่อมีพื้นที่หรือประชากรที่ประสบเหตุอุทกภัยมากขึ้นจะมีผู้เสียชีวิตมากขึ้น

◆ สถานการณ์ผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอุทกภัยและโคลนถล่ม ประเทศไทย ณ วันที่ 11 พฤศจิกายน 2554	753
◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 27 พฤศจิกายน - 3 ธันวาคม 2554	758
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 27 พฤศจิกายน - 3 ธันวาคม 2554	760
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำเดือน พฤศจิกายน 2554	766

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประจักษ์ ภูนาตล
นายแพทย์ธวัช จายน้อยอิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์ดำรงฉวี อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภาสกร อัครเสวี

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาศ ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์

กองบรรณาธิการ

บริมาศ ตักดีศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รังมิวงค์ พงษ์ศิริ วัฒนาสุรภิตต์
กรรณิการ์ หมอนพั่งเทียม

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สุขุมภูรุจินันท์ พัชรี ศรีหมอก
น.สพ. ธิรศักดิ์ ชักนำ สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พูนทรัพย์ เปียมณี เขิดชัย ดาราแจ้ง

ฝ่ายศิลป์ : ประมวล ทุมพงษ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาศ ตักดีศิริสัมพันธ์

ประชาสัมพันธ์

เรียน สมาชิก wesr ทุกท่าน

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ ASEAN Plus Three Countries ในการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ของ ASEAN+3 (www.aseanplus3-eid.info) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านโรคอุบัติใหม่ การระบาดของประเทศไทย

จึงขอเชิญสมาชิกทุกท่าน หากมีผลงานต้องการเผยแพร่ เช่น การสอบสวนโรคระบาด เป็น Abstract / ไรต์ฉบับสมบูรณ์ (** ต้องเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด**) ในรายงานมีแผนภูมิ/กราฟรูปภาพได้ (แนบไฟล์ต้นฉบับภาษาไทยมาด้วยได้)

*****กรุณาส่งไปรษณีย์ที่ borworn67@yahoo.com *****

โดยใส่ Subject อีเมลลว่า: For ASEAN publishing เพื่อผู้รับผิดชอบฯ
ได้คัดผลงานของท่านไปเผยแพร่ในหมู่ประเทศอาเซียนต่อไป

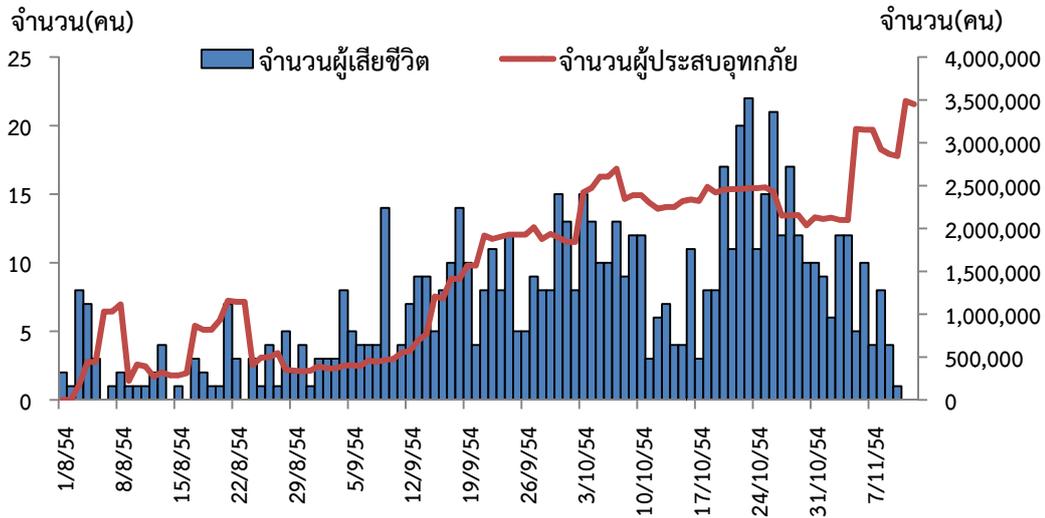
ตามมา ยกเว้นในช่วงสองสัปดาห์ล่าสุดที่จำนวนผู้เสียชีวิตมีจำนวนลดลง อย่างไรก็ตามจากข้อมูลที่ผ่านมาการลดลงดังกล่าว น่าจะเป็นผลมาจากการรายงานข้อมูลที่ล่าช้ามากกว่าจะเป็นการลดลงจริงของจำนวนผู้เสียชีวิต (รูปที่ 1)

จากการเปรียบเทียบสาเหตุการเสียชีวิตในแต่ละเดือนพบว่า สัดส่วนของการเสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเพิ่มจากร้อยละ 4.2 ในเดือนสิงหาคมเป็นร้อยละ 27.8 ในเดือนพฤศจิกายน (รูปที่ 2)

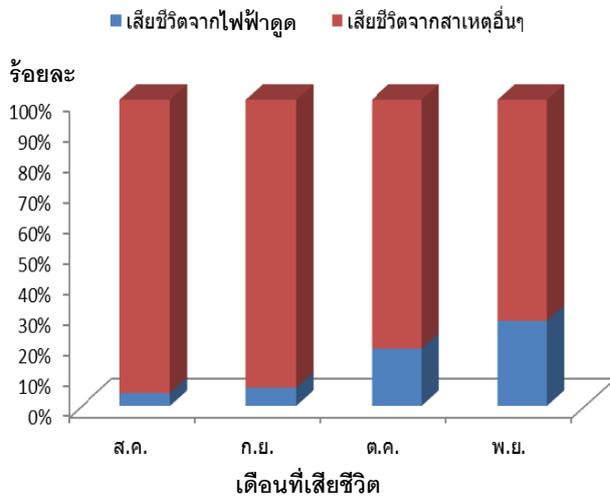
ตารางที่ 1 จำนวนผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอุทกภัยและโคลนถล่มในประเทศไทย แยกรายจังหวัดที่มีรายงานผู้เสียชีวิตในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาและจำนวนผู้เสียชีวิตสะสมระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม- 11 พฤศจิกายน 2554

จังหวัดที่มีรายงานผู้เสียชีวิต	จำนวนผู้เสียชีวิตรายใหม่ระหว่างวันที่ 29 ต.ค. - 11 พ.ย. 2554	จำนวนผู้เสียชีวิตสะสม ระหว่างวันที่ 25 ก.ค. - 11 พ.ย. 2554
กรุงเทพมหานคร	40	48
นนทบุรี	12	52
ปทุมธานี	11	49
พระนครศรีอยุธยา	10	97
สิงห์บุรี	7	30
นครปฐม	7	13
สมุทรปราการ	5	8
สมุทรสาคร	5	5
ชัยนาท	4	26
อุทัยธานี	3	13
สระบุรี	2	14
ชลบุรี	1	4
พิจิตร	1	54
จังหวัดอื่น ๆ *	0	315
รวม	108	728

หมายเหตุ: * จังหวัดอื่น ๆ ที่มีรายงานผู้เสียชีวิตก่อนหน้านี้แต่ไม่พบการเสียชีวิตในช่วงสองสัปดาห์ล่าสุด ได้แก่ กาฬสินธุ์ กำแพงเพชร ฉะเชิงเทรา ขอนแก่น ฉะเชิงเทรา ชัยภูมิ เชียงใหม่ ตราด ตาก นครนายก นครพนม นครสวรรค์ ปราจีนบุรี พังงา พิษณุโลก เพชรบูรณ์แพร่ มหาสารคาม แม่ฮ่องสอน ยโสธร ร้อยเอ็ด ลพบุรี ลำปาง สกลนคร สระแก้ว สุโขทัย สุพรรณบุรี สุรินทร์ อ่างทอง อำนาจเจริญ อุตรดิตถ์ อุทัยธานี อุบลราชธานี

รูปที่ 1 จำนวนผู้เสียชีวิตและผู้ประสบอุทกภัย ตามวันพบผู้เสียชีวิต ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม - 7 พฤศจิกายน 2554 (จำนวน 728 ราย)

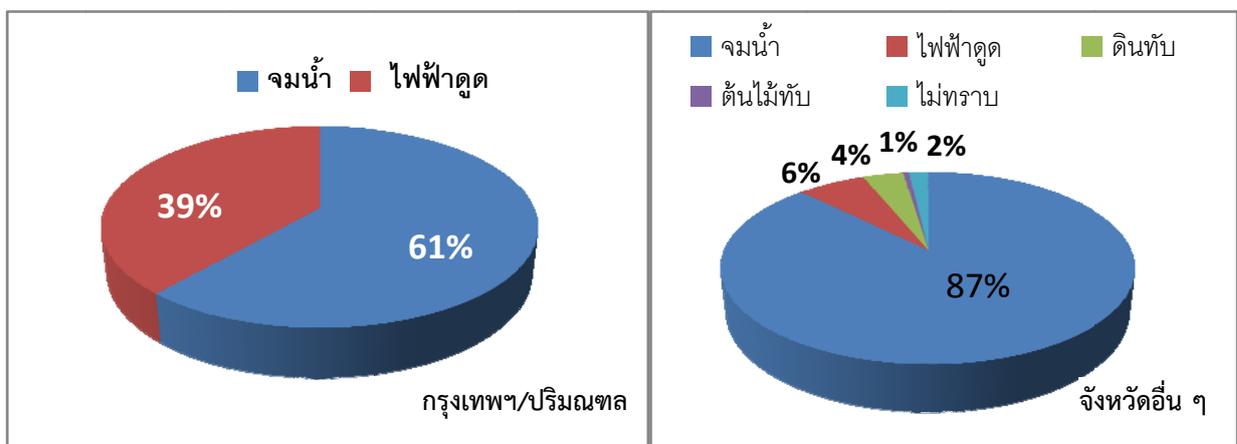

รูปที่ 2 สัดส่วนของผู้เสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดเปรียบเทียบกับสาเหตุอื่น ๆ แยกตามเดือนที่เสียชีวิตในกลุ่มผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอุทกภัยและโคลนถล่มในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2554 (จำนวน 709 ราย)

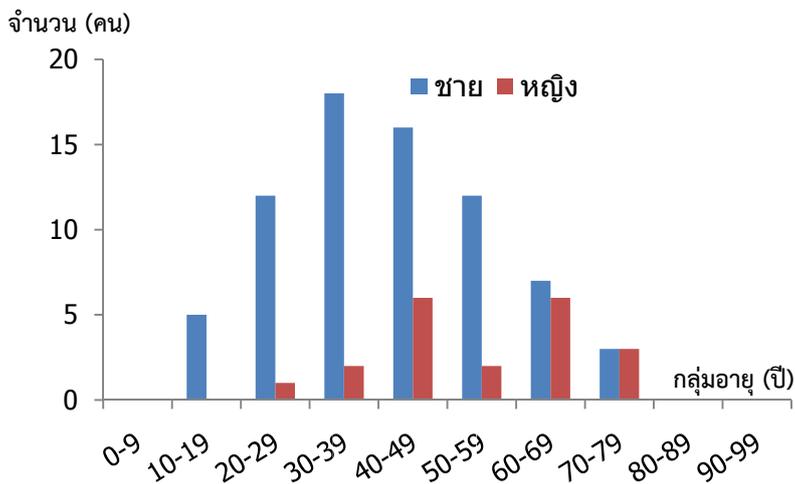
เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลสาเหตุของการเสียชีวิตแยกตามพื้นที่เกิดเหตุ พบว่า ผู้เสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีสัดส่วนสูงกว่าในจังหวัดอื่น ๆ อย่างชัดเจน กล่าวคือในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลพบการเสียชีวิตจากการจมน้ำร้อยละ 61 รองลงมา ได้แก่ ไฟฟ้าดูด ร้อยละ 39 ส่วนดินถล่มทับและต้นไม้ทับหรือขับรถชนต้นไม้ ไม่มีรายงาน ในขณะที่การเสียชีวิตในจังหวัดอื่น ๆ เกิดจากการจมน้ำ ร้อยละ 87 และจากไฟฟ้าดูดเพียงร้อยละ 6 (รูปที่ 3)

ผู้เสียชีวิตจากไฟฟ้าดูด

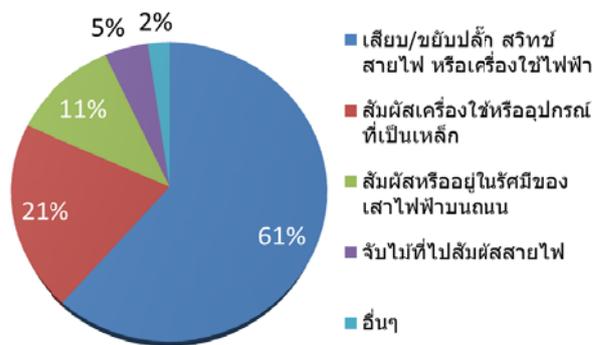
ในส่วนข้อมูลเฉพาะผู้เสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดซึ่งมีจำนวนถึง 102 ราย (ร้อยละ 14 ของผู้เสียชีวิตทั้งหมด) พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง 4 เท่า อายุระหว่าง 14-79 ปี โดยในเพศชายพบผู้เสียชีวิตสูงสุดในกลุ่มอายุ 30-39 ปี ในขณะที่ในเพศหญิงพบสูงสุดในกลุ่ม 40-49 ปี และ 60-69 ปี จำนวนเท่ากัน (รูปที่ 4)

รูปที่ 3 สาเหตุของการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอุทกภัยและโคลนถล่มในประเทศไทย แยกตามพื้นที่ที่อยู่อาศัย ปี พ.ศ.2554 (จำนวน 709 ราย)

รูปที่ 4 จำนวนผู้เสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดที่เกี่ยวข้องกับอุทกภัยและโคลนถล่มในประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี พ.ศ. 2554 (จำนวน 93 ราย)

รูปที่ 5 การเสียชีวิตจากไฟฟ้าดูด ที่เกี่ยวข้องกับอุทกภัยและโคลนถล่มในประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มอุปกรณ์ที่สัมผัสขณะเกิดเหตุ ปี พ.ศ.2554 (จำนวน 44 ราย)

ชนิดของอุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า

รูปที่ 6 จำนวนผู้เสียชีวิตจากไฟฟ้าดูด ที่เกี่ยวข้องกับอุทกภัยและโคลนถล่มในประเทศไทย จำแนกตามชนิดของเครื่องใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน (ในบ้านหรือบริเวณบ้าน) ที่เป็นสาเหตุของไฟฟ้าดูด ปี พ.ศ. 2554 (จำนวน 44 ราย)

สรุปและอภิปราย

ในช่วง 2 เดือนที่ผ่านมาสัดส่วนการเสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดมีการเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยพื้นที่หลักที่เป็นปัญหา คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง โดยพบมากในผู้ชายวัยกลางคนซึ่งอาจมีหน้าที่อยู่เฝ้าบ้าน ขนย้ายสิ่งของหรือตรวจเช็คอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน

จากการที่พื้นที่น้ำท่วมหลักกลายเป็นเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลการเสียชีวิตที่ต่างไปจากพื้นที่อื่น ๆ เนื่องจากผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่ถูกส่งเข้าสถาบันนิติเวชโดยตรง ทำให้ขาดข้อมูลการชันสูตรพลิกศพจากหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ (ซึ่งในพื้นที่อื่น ๆ จะมีสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและโรงพยาบาลในพื้นที่ออกไปดูสถานที่เกิดเหตุ) มีผลให้ข้อมูลในระยะสองสามสัปดาห์หลัง รวมถึงกลุ่มผู้เสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดมากกว่าครึ่งไม่มีรายละเอียดของเหตุการณ์ เนื่องจากข้อจำกัดของการเข้าถึงข้อมูลนี้จากสถาบันนิติเวช

ในกลุ่มที่มีรายละเอียดของการเสียชีวิต พบว่า สาเหตุหลักของการเสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดเกิดจากการสัมผัสอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านในขณะที่ยืนแช่น้ำหรือตัวเปียก นอกจากนี้การถูกไฟฟ้าดูดขณะเดินทางพบมากถึงร้อยละ 20.8 ซึ่งการเสียชีวิตขณะเดินทางนี้สามารถป้องกันได้ ถ้าผู้ประสบภัยเพิ่มความระมัดระวังในการเดินทาง คือ ไม่เดินหรือพายเรือเข้าไปใกล้หรือสัมผัสกับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า โดยเฉพาะเสาไฟฟ้ากลางถนน เนื่องจากขณะนี้หลายพื้นที่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลเริ่มมีแนวโน้มระดับน้ำลดลง และในระยะต่อไปจะมีคนกลับเข้าทำความสะอาดบ้านมากขึ้น น่าจะมีโอกาสที่จะมีผู้เสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดเพิ่มขึ้นอีก หากไม่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการประชาชนสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการหรือช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งในกลุ่มที่ยังคงอาศัยในพื้นที่น้ำท่วม และในกลุ่มที่กำลังจะกลับเข้าสู่บ้านเรือนภายหลังน้ำลด ซึ่งกลุ่มที่อาศัยอยู่ตามศูนย์อพยพต่าง ๆ น่าจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เข้าถึงได้ง่าย
2. ควรเพิ่มการติดป้ายเตือนตามถนนในพื้นที่ที่ไม่ได้ตัดไฟ เพื่อให้คนที่เดินทางเข้าในพื้นที่เพิ่มความระมัดระวังไม่เข้าไปใกล้

เสาไฟฟ้ากลางถนนในระยะ 2 เมตร รวมทั้งระมัดระวังไม่สัมผัสสิ่งต่าง ๆ ที่อาจสัมผัสสายไฟบนถนน โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นโลหะ

3. ให้ตัดสะพานไฟในสถานที่ที่คาดว่าน้ำจะท่วมถึง โดยเฉพาะชั้นล่างของบ้านเรือน ให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อให้ผู้ประสบภัยตระหนักถึงอันตรายจากไฟดูดและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัดเช่น ห้ามสัมผัสอุปกรณ์ไฟฟ้าโดยตรงหรืออุปกรณ์นำไฟฟ้าขณะที่ร่างกายเปียกหรือยืนแช่อยู่ในน้ำ แม้ว่าอุปกรณ์เหล่านั้นอาจอยู่เหนือระดับน้ำ

ตารางที่ 2 การเสียชีวิตจากไฟฟ้าดูดในพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย แยกตามสถานที่และกิจกรรมที่เกิดไฟฟ้าดูด ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2554

(ข้อมูลจากผู้เสียชีวิตจำนวน 44 ราย)

สถานที่และกิจกรรมขณะที่เกิดไฟฟ้าดูด	ร้อยละ
ในบ้านหรือบริเวณบ้าน	77.3
- ใช้ชีวิตทั่วไป	52.3
- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำท่วม ได้แก่	25.0
○ การไปขยับหรือเสียบปลั๊กเครื่องปั้มน้ำซึ่งใช้ทำความสะอาดบ้าน (3 เหตุการณ์)	
○ ย้ายปลั๊กหรือเครื่องใช้ไฟฟ้าขึ้นที่สูงเพื่อหนีน้ำท่วม (3 เหตุการณ์)	
○ สอดสายไฟใต้ประตูเหล็กหรือลูกกรงเหล็กเพื่อออกไปใช้ที่เพิงพักนอกบ้านและมีมือไปจับประตูเหล็กแล้วโดนดูด (2 เหตุการณ์)	
○ ขณะเข้าไปตัดไฟฟ้าในบ้านตัวเอง (2 เหตุการณ์)	
○ ขณะเข้าทำความสะอาดบ้านเมื่อน้ำเริ่มลดและไปสัมผัสสายไฟ (1 เหตุการณ์)	
○ ขณะซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า (1 เหตุการณ์)	
ขณะอยู่บนถนนที่มีน้ำท่วม	16.3
- ขับซั้รถจักรยานยนต์ห่างเสาไฟฟ้า 1.5 เมตร (1 เหตุการณ์ เสียชีวิต 2 ราย)	
- เดินบนถนนห่างเสาไฟฟ้า 1.5 เมตร (1 เหตุการณ์)	
- เดินบนถนนแล้วไปจับรถเข็นขายกล้วยเตี๊ยมที่แช่น้ำและสัมผัสสายไฟฟ้า (1 เหตุการณ์ เสียชีวิต 2 ราย)	
- เล่นน้ำบนถนนไปจับเสาไฟฟ้า (1 เหตุการณ์)	
- ขณะไปเปิดไฟทางสาธารณะ (1 เหตุการณ์)	
อยู่บนเรือพาย	4.5
- ไม้พายไปโดนสายไฟ (1 เหตุการณ์)	
- พายเรือเหล็กไปเก็บของในบ้านและโดนกระแสไฟฟ้ารั่วดูดตกลงมาจากเรือ (1 เหตุการณ์)	
สถานที่อื่น ๆ	6.8
- ย้ายปลั๊กไฟในที่ทำงาน (1 เหตุการณ์)	
- พันสายไฟในเต็นท์ผู้อพยพ (1 เหตุการณ์)	
- ตัดต้นกล้วยแล้วเกี่ยวสายไฟขาดลงมาจุ่มน้ำ (1 เหตุการณ์)	